

**ПРОГРАМ РАДА ИНСТИТУТА
ЗА ПЕДАГОШКА ИСТРАЖИВАЊА
ЗА 2023. ГОДИНУ**

Програм рада Института садржи пројекцију главних активности у оквиру основне делатности Института коју чини научноистраживачки рад, издаваштво, организовање научних скупова и сарадња са сродним научним и образовним установама.

Научноистраживачки рад

У 2023. години Институт ће наставити рад на истраживању *Претпоставке за развој позитивног образовања у Србији* и наставити рад на пројектима: 1) *Сарадњом до решења: PEER модел оснаживања младих за конструктивни дијалог и тимски рад* (The PEER model of collaborative problem solving: Developing young people's capacities for constructive interaction and teamwork - PEERSolvers) у оквиру програма Идеје који финансира Фонд за науку Републике Србије; 2) *Револуција различитости: од вредности до праксе* (Diversity revolution: from value to practice) у оквиру Еразмус+ програма Европске уније у склопу партнерства за сарадњу у области младих. Поред рада на наведеним пројектима, у 2023. години наставиће се рад на међународном *истраживању развоја читалачке писмености* (PIRLS 2021 у Србији) који реализује Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања у партнерству са Институтом за педагошка истраживања. У 2023. години Институт ће започети рад на пројекту: *Еколошки идентитет ученика основне школе у Србији* (Environmental Identity of Primary School Students in Serbia – ELIPS) у оквиру програма Идентитети који финансира Фонд за науку Републике Србије. Такође, у 2023. години Институт ће учествовати у истраживању под називом *Психолошка добробит и ментално здравље наставника у Србији после пандемије Covid-19: међународни контекст* које је од значаја за развој образовања и васпитања у националном и међународном контексту. Уколико буде одобрено финансирање пројеката од стране Фонда за науку по јавном позиву из програма Призма, у 2023. Институт ће отпочети реализацију два пројекта: 1) *Социоемоционално учење у функцији подстицања правичног окружења за учење* (Capitalizing on socioemotional learning for promoting equitable learning environments – SELEquity); 2) *Читање ради учења: Образовно релевантне језичке и когнитивне способности као предиктори дубинског разумевања прочитаног* (Reading for learning:

School-relevant language and cognitive skills as predictors of deep reading comprehension – DEEPREAD).

Претпоставке за развој позитивног образовања у Србији. У складу са савременом оријентацијом образовних политика ка добробити свих актера у образовноваспитном процесу као примарном интересу, током 2023. године планиран је наставак активности у склопу истраживања о претпоставкама за развој позитивног образовања у Србији. Под окриљем најширег концепта позитивног образовања – који подразумева читав сет конструката усмерених ка развијању личних снага, резилијентности, социоемоционалних вештина, просоцијалног понашања, позитивне школске климе и позитивног дисциплиновања, ангажованости и других приступа који се примењују у циљу добробити ученика и наставника – планиране су различите активности. Општи циљ истраживања представља сагледавање могућности и потреба образовних институција у нашој земљи за практичну примену кључних принципа и поставки парадигме позитивног развоја деце и младих. Истраживачки нацрт дефинисан је у оквиру квантитативне и квалитативне парадигме са тежњом да се, где год је могуће, примени миксметодски приступ како би се превазишла ограничења испитивања која се заснивају на једној од њих. Планирана истраживања сарадника Института биће тематски усмерена на три ужа подручја: контекст за позитивно образовање, наставне праксе које подржавају позитивно образовање и индивидуални развој ученика.

Контекст за позитивно образовање. Главни циљ у склопу бављења образовним контекстом представља сагледавање системских услова који се тичу праведности и партиципативности у образовању и начина на које могу допринети позитивном развоју деце и младих. Стварање услова да сви актери образовноваспитног процеса партиципирају у демократским процесима и доношењу одлука, усавршавају се, сарађују са локалном заједницом, подстичу академско постигнуће и позитивне међусобне односе представља стандард у раду школа (Закон о основама система васпитања и образовања („Службени Гласник РС”, бр. 88/2017, 27/2018 - др. закон, 10/2019, 27/2018 - др. закон и 6/2020; Стратегија развоја образовања и васпитања у Републици Србији до 2030. године). Обезбеђивање инклузивног приступа у образовноваспитном процесу и стварање климе за прихватање различитости и промовисање толеранције у савременим условима третира се као заједничка одговорност сектора који се баве децом и младима и претпоставља

ангажовање свих расположивих ресурса у школи и заједници. С тим у вези, велики део истраживачких задатака тиче се инклузивног образовања, попут испитивања ресурса у виду научних резултата које инклузивни практичари могу искористити у свом раду, релевантних облика наставног рада, са посебним нагласком на групне облике рада у функцији инклузије (Стратегија унапређења положаја особа са инвалидитетом у Републици Србији за период од 2020. до 2024. године, „Службени гласник РС”, број 44/20). Истраживачи перципирају наставнике као главне промотере инклузивног приступа, те напори у правцу стварања услова за професионални развој наставника представљају главну одлику позитивне инклузивне школске културе у образовноваспитним системима широм Европе и света. У складу са повећањем ефикасности коришћења ресурса научноистраживачког система као једним од главних циљева Стратегије научног и технолошког развоја Републике Србије за период од 2021. до 2025. године („Службени гласник РС”, број 10 од 10. фебруара 2021. године), истраживачи Института ангажовани су на испитивању потенцијалних изазова који се у сарадњи истраживача и практичара у школама могу препознати, попут одбијања учествовања у истраживањима, едукацијама и слично, уз очекивање да ће бољи увид у предности научностручне размене помоћи како истраживачима да лакше препознају проблеме са којима се практичари суочавају, тако и практичарима да искористе ресурсе научноистраживачког сектора. С тим у вези, планирано је развијање модела за дисеминацију TIMSS података за наставнике/наставнице кроз за њих релевантне модалитете комуникације (вебинари, приручници, збирке задатака) у сарадњи са Центром за промоцију науке, Националном асоцијацијом родитеља и наставника и ИЕА. Питања идентитета и статуса српског језика биће разматрана у контексту евроинтеграција Републике Србије. Будући да је природа прихваћене језичке политике и праксе Европске уније заснована на принципу уважавања и очувања националних и језичких особености земаља чланица Уније, биће анализирано примењивање правила европске језичке политике током евроинтеграција Републике Србије. Очекује се да ће бити идентификовани могући правци деловања примене поменутих правила на положај српскога језика током датог процеса, посебно имајући у виду образовни контекст. Анализа образовних политика и наставних пракси о развоју ране писмености, имајући у виду ставове релевантних актера (родитеља, васпитача, учитеља, стручњака у области образовних политика) о дефиницији појма рана писменост, омогућиће потребан оквир за даља проучавања и стимулисање ране

писмености у Републици Србији. Праћење и евалуација Модела заједнице професионалног учења у предшколским установама, у којима је започета примена нових Основа програма ПВО у 2019. години, допринеће даљем развоју предшколског васпитања и образовања у Републици Србији.

Наставне праксе које подржавају позитивно образовање. Главни циљ у склопу овог подручја представља сагледавање наставних пракси које подржавају развој вештина учења, креативност, веру у сопствене способности, мотивацију за учење и позитивне емоције. Истраживачи су своје задатке са једне стране оријентисали око пракси којима се подстиче академски развој, а са друге стране око пракси које стимулишу психосоцијални развој и ментално здравље уеника. Дакле, истраживачки резултати биће груписани око индикатора којима се мери квалитет наставе и индикатора којима се мере праксе социјалног и емоционалног учења, превенције и ране интервенције у области менталног здравља ученика. Очекује се да квалитету наставе значајно могу допринети очекивани научни резултати формулисани у виду препорука за: висока очекивања у домену постигнућа ученика; савремене методе и технике учења и подучавања (за развој математичког, статистичког, рачунарског мишљења, читалачке писмености); повећавање мотивације за учење; позитивна уверења наставника о мотивацији ученика; развијање система подршке учењу; промовисање савремених облика рада; развијање креативности. На пример, у склопу TIMSS истраживања, очекује се да анализа ставова наставника о областима, које сматрају најкориснијим за развој сопствене наставне праксе, промовише релевантне препоруке за унапређење праксе, као и да посредно допринесе, између осталог, и већем постигнућу ученика из математике. Такође, испитивање перцепција наставника о функцији и начинима примене образовних стандарда у разредној и предметној настави (српски језик и књижевност), може допринети препорукама за њихову даљу адаптацију и развој. Истраживачи планирају да наставе са праксом одговарања на друштвене изазове у складу са Стратегијом научног и технолошког развоја Републике Србије за период од 2021. до 2025. године („Службени гласник РС”, број 10 од 10. фебруара 2021.) На пример, испитиваће се типови подршке учењу коју су ученици препознали током наставе на даљину изазване пандемијом вируса COVID-19. Ка позитивнијој психосоцијалној школској клими могу довести унапређене социоемоционалне наставничке праксе, које омогућавају ученицима да заједнички решавају проблеме, постигну позитивне циљеве, покажу

емпатију, успостављају позитивне односе, доносе одговорне одлуке, разумеју и уважавају сопствени идентитет без омаловажавања других, да препознају и реагују на неправду. Додатно, планирано је да се сагледају перцепције наставника и сарадника о тешкоћама менталног здравља код ученика, као и развој модела реаговања у кризним ситуацијама. Неопходност развоја система подршке менталном здрављу ученика на националном нивоу препозната је у склопу Програма о заштити менталног здравља у Републици Србији 2019-2026 („Службени гласник РС”, број 84 од 29. новембра 2019. године) кроз препоруке за свеобухватнијом превентивном делатношћу и раном дијагностиком, коју је како је препоручено, потребно спроводити кроз образовни систем. Дакле, очекује се развијање модела за промоцију наставних пракси које имају акценат како на академском постигнућу, тако и на социоемоционалном развоју и заштити менталног здравља ученика, с обзиром на међусобну комплементарност и поткрепљивање.

Индивидуални развој ученика. Главни циљ у склопу подручја које се тиче индивидуалног развоја ученика претпоставља сагледавање личних фактора позитивног развоја ученика, као што су функционална писменост, уверења о сопственој компетентности, идентитет, емоционална регулација, оптимално функционисање и друго. У склопу наведеног циља очекују се научноистраживачки резултати којима ће се додатно промовисати приступ који је усмерен на снаге уместо на слабости ученика, као и приступ који је усмерен на целу школу. Главни истраживачки задаци су груписани око тема које се преваходно односе на академски развој ученика (на пример, математичка, читалачка и еколошка писменост), али и оних које су усмерене на проучавање психосоцијалног статуса ученика (на пример, социоемоционалне компетенције). Очекује се да ће анализа најучесталијих грешака у решавању задатака из математике, процена читалачких навика и мотивације за читање, као и издвајање предиктора проеколошког понашања допринети бољем увиду у актуелне тешкоће у академском развоју ученика и формулисању препорука за њихово превазилажење. Са друге стране, формулисани су истраживачки задаци којима се подржава тренд реafirмације васпитне улоге школе, уз тежњу ка очувању менталног здравља и превенцији ризичних облика понашања (предвиђено у склопу Стратегије развоја образовања и васпитања у Републици Србији до 2030. године („Службени гласник РС”, број 63 од 23. јуна 2021. године)). Фокус истраживача биће усмерен делом и на вршњачке интеракције чији потенцијал ће се сагледавати у контексту инклузивније одељенске климе

и ефикаснијег решавања проблема. Очекује се да испитивање ученичке перцепције вршњачког насиља у вези са техникама дисциплиновања у школи донесе значајне препоруке ка позитивнијој школској клими. Истраживачи су додатно предвидели праћење утицаја који је пандемија изазвана вирусом COVID-19 имала на академски развој ученика и њихово ментално здравље. Очекује се да ће истраживачки налази тестирати тезу која прати искуство практичара о препознатим проблемима, као и да ће помоћи у идентификовању могућности за њихово превазилажење. На пример, један број истраживача ће се бавити квалитативном проценом каријерног развоја ученика и утицајем пандемије с тим у вези. Проблеми прилагођавања биће у фокусу истраживачких тимова који ће се бавити адаптивним и маладаптивним исходима развоја идентитета, промотивним и протективним факторима развоја, као и тешкоћама менталног здравља ученика. Поред Стратегије развоја образовања и васпитања у Републици Србији до 2030. године („Службени гласник РС”, број 63 од 23. јуна 2021. године), бављење питањима добробити ученика, посебно оних из осетљивих група, дефинисано је и кроз Националну стратегију за младе за период од 2015. до 2025. године („Службени гласник РС”, број 22/15).

Сарадњом до решења: PEER модел оснаживања младих за конструктивни дијалог и тимски рад (The PEER model of collaborative problem solving: Developing young people’s capacities for constructive interaction and teamwork – PEERSolvers). Пројекат се реализује у оквиру програма Идеје који финансира Фонд за науку Републике Србије. Носилац пројекта је Филозофски факултет, Универзитета у Београду (руководилац пројекта: проф. др Александар Бауцал). Институт за педагошка истраживања учествује у реализацији овог пројекта као партнерска институција. Као истраживач на пројекту и руководилац пројектних активности у Институту ангажована је др Смиљана Јошић, научни сарадник. Трајање пројекта предвиђено је за период од 36 месеци почевши од 17. јануара 2022. године.

Пројекат PEERSolvers, са спецификацијом у домену развојне психологије, усмерен је на побољшање квалитета и ефеката вршњачке интеракције у контексту заједничког решавања проблема. У фокусу пројекта је тестирање новог модела подршке развоју кључних компетенција кроз вршњачку интеракцију. Конкретније, циљ пројекта је подршка развоју позитивних ефеката спонтане непосредне интеракције и активности у дигиталном окружењу као и прилика коју таква искуства стварају за примену кључних компетенција и

њихов развој. За 2023. годину предвиђено је неколико истраживачких активности и продуката. Главне научноистраживачке активности биће концентрисане на реализацију велике емпиријске студије која ће трајати у периоду од фебруара до јуна 2023. године. Емпиријска студија са експерименталним нацртом обухватиће пилотирање PEER модел обуке у 12 средњих школа у Београду (по шест школа у експерименталној и контролној групи) на 240 ученика. За реализацију ове интервентне студије и проверу ефикасности обуке на групне ефекте биће припремљени инструменти за процену личности ученика, протокол за анализу ефикасности социјалне интеракције и батерија задатка за решавање сложених проблема. У оквиру радног пакета који се односи на дисеминацију научних резултата, за другу годину трајања пројекта планирана је комуникација са медијима, промоција пројекта широј јавности као и повећање видљивости значаја пројекта у професионалној и стручној јавности. Од публикација планирано је 6 саопштења на међународним конференцијама, 2 научна рада поднета у часописе за објављивање и један приручник за реализацију PEER модел обуке.

Революција различитости: од вредности до праксе (Diversity revolution: from value to practice). Пројекат се реализује у оквиру Еразмус+ програма Европске уније у склопу партнерства за сарадњу у области младих. Носилац пројекта је Центар за позитиван развој деце и омладине из Београда. Институт за педагошка истраживања учествује у реализација овог пројекта као партнерска институција. Поред Института, партнерске институције су: Основна школа „Данте Алигијери” (Изола, Словенија) и удружење „Uniamoci Onlus” (Палермо, Италија). Истраживачки тим Института чине: др Николета Гутвајн, виши научни сарадник (координатор пројектних активности у Институту), др Марина Ковачевић Лепојевић, научни сарадник и мср Марија Трајковић, истраживач приправник. Трајање пројекта предвиђено је за период од 24 месеца почевши од 15. фебруара 2022. године.

Пројекат *Революција различитости: од вредности до праксе* усмерен је на разматрање бројних питања неговања различитости у свакодневној пракси омладинских организација, као и институција у области образовања и социјалне заштите. Главни фокус пројекта је стварање свеобухватног пакета/алата за организације/институције који ће им омогућити холистички приступ теми различитости, подржавајући их у процени њихове културе, климе и компетенција. На тај начин ствара се простор за унапређивање утврђеног „профила различитости”, односно кључних елемената за квалитетно неговање

различитости у контакту са младима. За 2023. годину планиране су следеће активности и продукти: транснационални пројектни састанак у Палерму (Италија) у организацији „Uniamoci Onlus”, март 2023. године; месечни пројектни састанци; квартално извештавање о активностима; завршетак треће фазе у припреми материјала у склопу публикације „Пакета различитости“ којом је предвиђена израда практичних ресурса у виду примера добре праксе и препорука за неговање сваког од елемената различитости (до 15. фебруара 2023. године); уређивање публикације „Пакет различитости“ (до 15. јуна 2023. године); припрема за штампу и објављивање онлајн издања публикације „Пакет различитости” (до 15. септембра 2023. године); учешће на два округла стола на којима ће се представити резултати пројекта представницима омладинског сектора и образовања у Србији (до краја октобра 2023. године); учешће на округлом столу на коме ће се представити резултати пројекта представницима система социјалне заштите у Србији (до краја јануара 2024. године); учешће на конференцији „Револуција различитости: од вредности до праксе”, на којој ће резултати пројекта бити представљени представницима сва три сектора у Србији (омладински рад, образовање и социјална заштита) (до краја јануара 2024. године).

Међународно истраживање развоја читалачке писмености – PIRLS 2021 (Progress in International Reading Literacy Study). Министарство просвете Републике Србије, као носилац овог истраживања у националним оквирима, поверило је припрему и реализацију истраживања Заводу за вредновање квалитета образовања и васпитања који је са Институтом за педагошка истраживања потписао Споразум о сарадњи и реализацији истраживања PIRLS 2021 у Србији (2019-2023). Др Бранислав Ранђеловић и др Николета Гутвајн потписали су овај Споразум 9. маја 2019. године. Циљ истраживања представља прикупљање и анализирање података о читалачким компетенцијама ученика четвртог разреда основне школе, као и података о породичном и школском контексту који утичу на учење читања. PIRLS пружа земљама учесницима јединствену прилику да прикупе међународно упоредиве податке о читалачким компетенцијама ученика и детаљне информације о начинима подстицања читања код куће, као и о наставним праксама у школама. Истраживачки тим из Института за педагошка истраживања, који ће бити ангажован на пројектним активностима у 2023. години чине: др Николета Гутвајн, виши научни сарадник, др Младен Радуловић, научни сарадник и др Јелена Стевановић, виши научни сарадник. Током 2023. године планирано је: учествовање у креирању националног

извештаја, учествовање у припреми предлога и закључака, учествовање у организовању научне конференције посвећене резултатима истраживања, учествовање у припреми зборника радова посвећених резултатима истраживања у Србији.

Еколошки идентитет ученика основне школе у Србији (Environmental Identity of Primary School Students in Serbia – ELIPS). Носилац пројекта је Институт за педагошка истраживања. Партнери на пројекту су: Учитељски факултет Универзитета у Београду, Институт за хемију, технологију и металургију Универзитета у Београду, Институт од националног значаја - Центар изузетних вредности за хемију и инжењеринг животне средине, Природно-математички факултет Универзитета у Новом Саду, Хемијски факултет Универзитета у Београду. Трајање пројекта предвиђено је за период од 24 месеца.

Циљ пројекта је да се измери ниво еколошке писмености ученика као и да се идентификују карактеристике еколошког идентитета ученика у Србији. Основна истраживачка питања су: Колики је ниво еколошке писмености ученика на крају основне школе у Србији? Које су главне карактеристике еколошког идентитета ученика који се истичу у индикаторима еколошке писмености? Која су главна животна искуства релевантна за формирање њиховог односа према околини? Које су специфичности одељења и школа које се истичу у еколошкој писмености? Резултати који се очекују од пројекта су: подаци о нивоу еколошке писмености ученика у Србији, идентификација карактеристика и кључних утицаја за формирање еколошког идентитета; препоруке за политику, образовање наставника и еколошко образовање ученика. За 2023. годину планиране су следеће активности: припреме за истраживање и реализација квантитативног и квалитативног дела истраживања; систематизација актуелних знања о еколошком идентитету и еколошкој писмености, припрема инструмента за истраживање; контактирање школа и прибављање сагласности школа за учешће у истраживању; одлазак на терен и прикупљање података о еколошком идентитету ученика упитником MSELs. На основу прикупљених података биће идентификована одељења и ученици који су показали највиши ниво еколошке писмености. Са одабраним ученицима ће бити реализовани интервјуи и фокус групе. До краја 2023. године биће прикупљени подаци за квалитативни део истраживања и транскрибовани материјали.

Психолошка добробит и ментално здравље наставника у Србији после пандемије Covid-19: међународни контекст. Ово истраживање се врши у склопу компаративне

студије у преко 30 држава (Европа и САД), како би се могла креирати на истраживачким доказима заснована платформа ресурса за унапређивање благостања и менталног здравља наставника. Предвиђено је спровођење микс-методског истраживања: а) превод готових инструмената (упитник и агенде за фокус групе и еко-мапе); б) прикупљање података у две фазе истраживања; в) писање истраживачког извештаја. Истраживачки тим из Института чине: др Славица Шевкушић, виши научни сарадник и др Душица Малинић, виши научни сарадник.

Пројекција објављених истраживачких резултата у 2023. години. Сарадници Института очекују да ће у 2023. објавити резултате у следећим категоријама, и то: четири рада у тематском зборнику водећег међународног значаја (М13), четири рада у тематском зборнику међународног значаја (М14), уређивање публикације водећег међународног значаја (М18), уређивање међународног научног часописа (М29а), један рад у врхунском међународном часопису (М21), два рада у истакнутом међународном часопису (М22), 15 радова у међународним часописима (М23), 8 радова у националном часопису међународног значаја (М24), један рад у врхунском часопису националног значаја (М51), 9 саопштења са међународног скупа штампано у целини (М33), 9 саопштења са међународног скупа штампано у изводу (М34), једна монографија националног значаја (М42), два рада у истакнутом тематском зборнику водећег националног значаја (М44), саопштење са скупа националног значаја штампано у целини (М63), саопштење са скупа националног значаја штампано у изводу (М64) и уређивање зборника саопштења са скупа националног значаја (М66).

Уважавајући препоруке за правце развоја научноистраживачких организација у Србији које произилазе из актуелне легислативе о научноистраживачкој делатности (Закон о науци и истраживањима, 49/19-03; Закон о Фонду за науку Републике Србије 95/2018), Институт ће током 2023. године наставити да се пријављује на позиве за средњорочне пројекте код Фонда за науку Републике Србије и тако одржи континуитет у проучавању процеса васпитања и образовања. Планира се израда пројекта у складу са стратегијом науке у Србији која је пре свега усмерена на примену научних резултата и развој Србије. У области образовања примена научних резултата односи се на њихово коришћење у унапређивању васпитнообразовне праксе и политике образовања у циљу подстицања развоја идентитета цивилног друштва и позитивног развоја деце и младих. У наредном

периоду Институт ће настојати да на обухватан и целовит начин подржи шире системске промене образовања кроз нова, емпиријски утемељена, знања о академским уверењима и уверењима о будућности учесника образовног процеса, као и о могућностима промене ових уверења у правцу позитивног развоја деце и младих.

Издавачка делатност

Издавачка делатност Института одвија се у оквиру библиотека „Истраживачки радови” и „Педагошка теорија и пракса”, као и часописа „Зборник Института за педагошка истраживања”. Такође, Институт објављује књиге резимеа и зборнике радова са научних конференција међународног и националног значаја, приручнике за запослене у васпитнообразовним институцијама и сажетке за образовне политике.

Институт ће у току 2023. године издати две редовне свеске часописа *Зборник Института за педагошка истраживања*, година 55, број 1 и 2. Планира се издавање једне монографије националног значаја под називом *Културни капитал и образовне праксе: од сазнања до отворених питања*, једне збирке задатака из истраживања TIMSS 2019 и једног зборника саопштења са међународног научног скупа.

Организација научних скупова

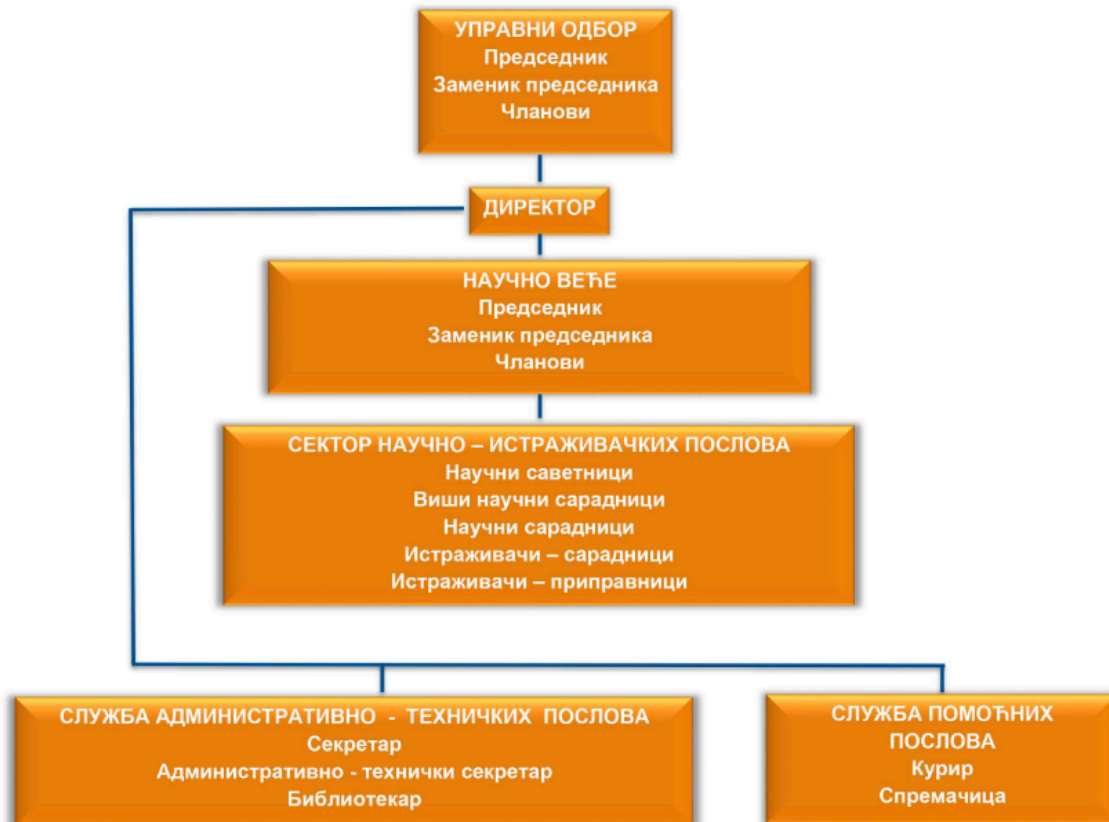
У 2023. години планира се организација 29. међународне научне конференције *Педагошка истраживања и школска пракса* под називом *На путу ка праведнијем образовању: од истраживања до промене*. Поред тога, Институт ће бити суорганизатор међународне научне конференције *Образовање у време пандемије Ковид 19: искуства и поуке*, научне конференције *PIRLS 2021 у Србији: резултати, импликације и препоруке*, као и две међународне конференције у партнерству са Филолошким факултетом Руског Универзитета пријатељства народа.

Кадровска структура Института

Институт има дефинисана радна места, адекватно пројектовану организациону структуру и развијену организациону културу што је битан предуслов за ефикасно остваривање постављених програмских задатака и циљева. Систем управљања је прилагођен променама и условима рада како би се што брже реаговало на захтеве научног тржишта. У Институту

постоји управљачка и научна структура и на њој заснована подела задужења и одговорности. Органи управљања у Институту су: Управни одбор и директор. Научно веће је научни орган и чини га 11 истраживача у научном звању који су запослени у Институту. Рад у Институту се дели на научноистраживачке послове, стручне, у оквиру којих су заступљени правни, економски, послови из области информатике, послови у библиотеци и помоћне, у оквиру којих су послови курира и спремачице. Све активности су адекватно дистрибуиране и међусобно повезане чиме је омогућено ефикасно функционисање установе на свим нивоима (Слика 1).

Слика 1. Организациона структура Института

Институт започиње рад у 2023. години са 24 истраживача: 20 доктора наука (2 научна саветника, 8 виших научних сарадника, 9 научних сарадника и 1 доцент – у процедури за избор у еквивалентно звање), 2 мастера педагогије (1 истраживач-приправник и 1 истраживач-сарадник), 1 мастер психологије (истраживач-сарадник) и 1 мастер дефектологије (истраживач-приправник). Два мастера педагогије, један мастер психологије

и један мастер дефектологије су на докторским студијама. У Институту су ангажоване две стипендисткиње Министарства науке, технолошког развоја и иновација – мср Виолета Тадић и мср Ива Медојевић, које су на докторским студијама. У служби административно-техничких послова раде три особе Ђуро Рацић (секретар Института – правник), Јока Студен (административно технички секретар) и Светлана Лисинац, библиотекар. У служби помоћних послова раде две особе Љубица Дончић, курир и Сања Николић, спремачица.

У 2023. години планира се пријем мср Јелене Стојковић, истраживача сарадника и мср Исидоре Мицић, истраживача приправника на упражњена радна места, као и једног истраживача приправника са објављене Листе Министарства науке, технолошког развоја и иновација у складу са Шестим позивом талентованим младим истраживачима – студентима докторских академских студија за укључивање у научноистраживачки рад НИО објављеним на сајту Министарства. Очекује се да ће током 2023. године др Миља Вујачић бити изабрана у звање научни саветник, др Јелена Станишић у звање виши научни сарадник, др Рајка Ђевић у звање виши научни сарадник и мср Марија Трајковић у звање истраживач-сарадник. Очекује се да ће крајем 2023. године др Славица Шевкушић покренути поступак за реизбор у звање виши научни сарадник или поступак за избор у звање научни саветник.

Људски ресурси ће се бирати према критеријумима научне изврности. Посебно ће се улагати у развој научног подмлатка. Потребно је да се сваке године примају нови приправници, најмање два годишње, који ће бити изабрани на основу показаних знања, талента и мотивације за научноистраживачки рад, како би се континуирано развијали организациони капацитети и успешно остваривали постављени програмски циљеви.

Сарадња са сродним научним и образовним институцијама и остале активности

Институт има традицију сарадње са значајним међународним институцијама и најрелевантнијим националним институцијама које се баве проблемима образовања и васпитања. Примери такве сарадње су дугогодишња сарадња са Волгоградским државним педагошким универзитетом, Филолошким факултетом Руског Универзитета пријатељства народа у Москви, Међународним удружењем за евалуацију ученичких постигнућа (IEA) са седиштем у Амстердаму, као и са Филозофским факултетом Универзитета у Београду,

Учитељским факултетом Универзитета у Београду, Факултетом за специјалну едукацију и рехабилитацију Универзитета у Београду, Економским факултетом Универзитета у Београду, Факултетом спорта и физичког васпитања Универзитета у Београду, Факултетом педагошких наука у Јагодини, Учитељским факултетом Свеучилишта у Загребу, Учитељским факултетом Свеучилишта у Риједи, Филозофским факултетом Универзитета у Бања Луци, Институтом за психологију Филозофског факултета у Београду, Институтом економских наука у Београду, Заводом за вредновање квалитета образовања и васпитања, Заводом за унапређивање образовања и васпитања, Привредном комором Београда, Центром за промоцију науке. У партнерству са овим институцијама Институт је својом експертизом био укључен у решавање актуелних проблема у области образовања и васпитања.

У наредном периоду сарадници Института ће у оквиру посебних пројеката остварити сарадњу са установама значајним за образовну политику и праксу, и то: Програм подршке развијању капацитета за примену основа програма предшколског васпитања и образовања „Године узлета“ у Србији, који се реализује у сарадњи Министарства просвете Републике Србије, Уницефом, Светском банком и Институтом за педагогију и андрагогију Филозофског факултета у Београду; Сарадња са Центром за позитиван развој деце и омладине из Београда, Основном школом „Данте Алигијери“ (Изола, Словенија) и удружењем “Uniamoci Onlus” (Палермо, Италија) у оквиру реализације пројекта ”Револуција различитости: од вредности до праксе” у оквиру Еразмус+ програма; у склопу пројекта PEERSolvers биће настављена сарадња са Филозофским факултетом Универзитета у Београду, као и школама партнерима на пројекту: гимназија „Патријарх Павле“, Пета београдска гимназија, Земунска гимназија, Машинска школа „Радоје Дакић“, Угоститељско-туристичка школа, и Фармацеутско-физиотерапеутска школа; Сарадња са Истраживачком станицом Петница биће реализована кроз учешће истраживача Института у програмском одбору курса Психологија; истраживач Института ће учествовати у раду Академијског одбора за образовање Српске академије наука и уметности;

Као и до сада, Институт ће наставити да у партнерству са наведеним институцијама и многим другим установама развија сарадњу у форми заједничких пројеката, примењених

истраживања, акционих пројеката, издавања публикација, размене стручњака, узајамних посета и студијских боравака. На овај начин може се учврстити позиција Института као водећег центра за пружање експертских услуга у области образовања у Србији и региону. У Институту је оформљен интерни центар за промоцију науке и односе са јавношћу како би се остварила успешна комуникација са свим партнерима. У наредном периоду Институт ће настојати да оствари сарадњу са привредом и пронађе начин да услуге које сарадници Института могу да пруже буду доступне привредним субјектима.

Током 2023. године планира се учешће сарадника Института на научним скуповима у земљи и иностранству. Биће настављена реализација акредитованих програма намењених стручном усавршавању запослених у образовању.

Набавка опреме и инвестиционо одржавање ради здравља и безбедности на раду

У предстојећем периоду потребно је наставити са опремањем Института неопходном техничком опремом. Приоритет у набавкама биће софтвери и лиценцирани програми превасходно они за квантитативну и квалитативну обраду података. Нужно је успоставити инфраструктуру за управљање пројектима и дигиталним ресурсима. У складу с тим, јачаће се капацитети административно-техничке службе за обављање послова који су у функцији подршке истраживачима за управљање пројектима, библиотечку делатност и развој дигиталних ресурса. Неопходно је континуирано радити на попуњавању библиотечког фонда, одржавати претплату за иностране часописе и размену публикација. Потребно је наставити рад на уређењу просторија Института како би сарадници радили у подстицајном радном окружењу. Редовно ће се спроводити неходне мере и активности за безбедност и заштиту здравља на раду.

Финансије и набавке

Остваривање прихода и извршење расхода реализоваће се према усвојеном Финансијском плану и Плану набавки за 2023. годину.

У Београду, 17. јануар 2023. године

Директор Института
Николета Гутвајн

др Николета Гутвајн, виши научни сарадник